

«Η ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΛΑΠΛΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ»

Σεβασμιώτατε ,σεβαστοί πατέρες, αγαπητές πρεσβυτέρες και διακόνισσες.

Ξεκινώντας την εισήγηση μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Σεβασμιώτατο, για αυτή την ευκαιρία που μου δίνεται να μοιραστώ μαζί σας λίγες σκέψεις, για τον πολλαπλό ρόλο της πρεσβυτέρας, ως σύζυγος, μητέρα, εργαζόμενη και γενικά ένα ιδιαίτερο πρόσωπο μέσα στην Εκκλησία και την κοινωνία.

Εύχομαι Σεβασμιώτατε, να μας δοθούν κι άλλες τέτοιες ευκαιρίες όπως την σημερινή, να δίνεται δηλαδή η ευκαιρία όχι μόνο στους ιερείς αλλά και στις πρεσβυτέρες να εκφράζουν τους προβληματισμούς και τις αγωνίες τους στον ιερατικό βίο και να υπάρχει μια αμεσότητα επικοινωνίας μαζί σας, για να μπορούμε να ξεπερνάμε ,τις όποιες δυσκολίες παρουσιάζονται.

Η πρεσβυτέρα δεν είναι απλώς ένας τίτλος που προκύπτει από ένα γάμο. Είναι μια διακριτή πνευματική ταυτότητα που καλείται σήμερα να ισορροπήσει ανάμεσα στον ιερό χώρο της Εκκλησίας και τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Είναι η γέφυρα που ενώνει τον τέταρτο (4^ο) αιώνα των Αγίων Μητέρων, με τον 21^ο αιώνα της ταχύτητας και των πολλαπλών προκλήσεων. Μορφές όπως, η Αγία Εμμέλεια και η Αγία Ανθούσα έθεσαν τα θεμέλια, αποδεικνύοντας ότι η πρεσβυτέρα είναι ο πρώτος παιδαγωγός και το στήριγμα της πίστης.

Αν ρωτήσουμε σήμερα, μια πρεσβυτέρα «ποια είσαι;» η απάντηση δε θα είναι μια λέξη ,αλλά μια ολόκληρη καθημερινότητα, γεμάτη εναλλαγές. Είναι η γυναίκα που μέσα σ' ένα εικοσιτετράωρο πρέπει να μεταμορφωθεί πολλές φορές, διατηρώντας όμως την ίδια εσωτερική ειρήνη.

Πριν απ' όλα είναι η **σύζυγος**, η σύντροφός ενός ανθρώπου που φέρει το βάρος των αμαρτιών και του πόνου μιας ολόκληρης ενορίας. Είναι ο μοναδικός άνθρωπος μπροστά στο οποίο ο ιερέας μπορεί να δείξει την ανθρώπινη αδυναμία του και να ξεκουράσει την ψυχή του, από το βάρος της διακονίας του. Η πρεσβυτέρα είναι ο άνθρωπος που κατανοεί καλύτερα από τον καθένα το βάρος της ιερατικής αποστολής. Η ζωή του ιερέα, όπως όλοι και όλες γνωρίζετε, δεν έχει ωράριο. Η πρεσβυτέρα είναι εκείνη που καλείται να αποδεχθεί την απουσία του σε γιορτές, οικογενειακές συγκεντρώσεις, στηρίζοντας την επιλογή του, να διακονεί τον Θεό. Από προσωπική εμπειρία το ωράριο του ιερέα είναι το πιο δύσκολο που έχει να αντιμετωπίσει μια πρεσβυτέρα. Πόσες φορές ματαιώθηκαν σχέδια ή εκδρομές, γιατί προέκυψε κάποια κηδεία ή ο πάτερ, δε μπορούσε να παραβρεθεί σε κάποια οικογενειακή συγκέντρωση γιατί είχε κάποιο μυστήριο. Εδώ λοιπόν, καλούμαστε, αγαπητές μου πρεσβυτέρες να βρούμε τη χρυσή τομή. Δηλαδή από τη μία, να βοηθήσουμε τον σύζυγο ιερέα και να μη γκρινιάζουμε με την απουσία του και από την άλλη να βρούμε τρόπους να περνάμε καλά και να οργανώνουμε το πρόγραμμα της οικογένειας, με τις όποιες αναποδιές προκύπτουν. Για παράδειγμα, να πούμε στα παιδιά μας : «Δεν πειράζει θα πάμε μια άλλη φορά βόλτα ή εκδρομή ή για ψώνια γιατί ο μπαμπάς έχει μια σημαντική δουλειά αλλά όταν έρθει θα σας έχω μια έκπληξη» .

Όλες αυτές οι στιγμές απαιτούν πραγματικά υπομονή, χιούμορ και πνευματικό βάθος. Εκεί σμιλεύεται, πιστεύω και ο χαρακτήρας της πρεσβυτέρας, διότι πρέπει να παραμείνει ο εαυτός της και να κρατήσει την οικογένειά της ενωμένη.

Ένας άλλος ρόλος της πρεσβυτέρας είναι αυτός της **μητέρας**. Ο ρόλος της, ως μητέρα έχει μια επιπλέον δυσκολία: τα παιδιά της μεγαλώνουν κάτω από το μικροσκόπιο της κοινωνίας.

«Πώς να μεγαλώσεις παιδιά ελεύθερα, χωρίς να τα πνίξεις με τα 'πρέπει' της δημόσιας εικόνας;»

Η πρεσβυτέρα, είναι αυτή που θα προστατεύσει την παιδικότητα των τέκνων της. Θα τους εξηγήσει ότι ο θεός δεν τους κλέβει τον πατέρα, αλλά τους χαρίζει μια ευρύτερη

οικογένεια. Είναι αυτή που διδάσκει την πίστη στα παιδιά της όχι με κηρύγματα, αλλά με το πώς διαχειρίζεται την κούρασή της στην κουζίνα του σπιτιού.

Ο Άγιος Παΐσιος, που όλοι έχουμε δει στην τηλεοπτική σειρά είχε αποκομίσει πάρα πολλά θετικά στοιχεία από το παράδειγμα της μητέρας του. Ιδίως, όταν την έβλεπε να προσεύχεται γονατιστή μπροστά στα εικονίσματα και να παρακαλεί την Παναγία μας, για διάφορα ζητήματα, έκαιγε μέσα του μια φλόγα προσευχής και βαθιάς πίστης στον θεό.

Μια πρεσβυτέρα, που είχε πολλά παιδιά και φυσικά πολλές υποχρεώσεις μέσα στο σπίτι, πήγε στον Άγιο Πορφύριο εξουθενωμένη. Του παραπονέθηκε ότι δεν προλαβαίνει να κάνει ούτε τον κανόνα της, ούτε να πάει στις ακολουθίες, ενώ ο σύζυγός της ήταν συνέχεια στον ναό. Η απάντηση του αγίου ήταν η εξής:

*«Μη στεναχωριέσαι καθόλου πρεσβυτέρα μου. Οι πάνες που πλένεις και το φαγητό που μαγειρεύεις για τα παιδιά του παπά, είναι ανώτερα από το κομποσκοίνι. Όταν φροντίζεις την οικογένεια με αγάπη και χωρίς γκρίνια, η χάρις του θεού έρχεται πάνω σου, όπως στον ιερέα την ώρα της Λειτουργίας. **Εσύ λειτουργείς μέσα στο σπίτι !**».*

Η μεγαλύτερη επιτυχία μας, αγαπητές πρεσβυτέρες είναι να μεγαλώνουμε παιδιά που αγαπούν το Χριστό όχι γιατί «πρέπει», αλλά επειδή μέσα στο σπίτι βλέπουν την πίστη να μετατρέπεται σε αγάπη, ελευθερία και αποδοχή. Τα παιδιά του ιερέα δεν είναι «μικροί μοναχοί» - είναι παιδιά που έχουν ανάγκη από παιχνίδι, φίλους και αποδοχή ότι μπορούν να κάνουν και λάθη. Είναι καλό να **νιώθουν τα παιδιά άνετα και όχι πιεσμένα**. Με αυτόν τον τρόπο, τα παιδιά δεν θα βλέπουν την ιεροσύνη ως «εμπόδιο» και στέρηση, αλλά ως ευλογία. Για παράδειγμα, για το θέμα του ντυσίματος ή την νηστεία στις καθημερινές ημέρες καλό είναι να προσπαθούμε να τους δώσουμε να καταλάβουνε ποιο είναι το σωστό και να προσευχηθούμε να κάνουν αυτό που είναι από τον θεό ευλογημένο.

Η μητέρα μου τις ημέρες της νηστείας έκανε τόσα πράγματα που πραγματικά δεν ένιωθα ότι μου λείπει τόσο πολύ το κρέας ή τα άλλα αρτήσιμα φαγητά.

Καλό είναι, λοιπόν, όχι να τα επιβάλουμε αλλά να τα νουθετούμε με σύνεση για να μπορούν τα παιδιά μας, να αποφασίσουν με ωριμότητα και να το κάνουν με την καρδιά τους.

Πάμε τώρα, να δούμε τον ρόλο της πρεσβυτέρας ως **εργαζόμενη**. Σήμερα, η πρεσβυτέρα που εργάζεται (ως γιατρός, υπάλληλος ή εκπαιδευτικός) επιτελεί μια σιωπηλή ιεραποστολή. Στο χώρο εργασίας, δεν είναι η «παπαδιά», με την παραδοσιακή έννοια, αλλά η γυναίκα που με το ήθος της, την εργατικότητα και την ψυχραιμία της, κάνει τους άλλους να αναρωτιούνται, **από πού πηγάζει αυτή η δύναμη**. Γίνεται η εκκλησία μέσα στον κόσμο, εκεί που το ράσο ίσως δεν μπορεί να φτάσει. Η πρεσβυτέρα είναι αναγκαίο να προσέχει στον χώρο της εργασίας. **Πρέπει να είναι το «φανάρι που φωτίζει και όχι να σκανδαλίζει»**. Η πιο συγκινητική μαρτυρία λέει: «*Σταμάτησα τα προσπαθώ να είμαι η τέλεια πρεσβυτέρα των βιβλίων και έγινα η αληθινή πρεσβυτέρα της ζωής. Οι συνάδελφοί μου, με σέβονται γιατί είμαι συνεπής στη δουλειά μου και οι ενορίτες με αγαπούν γιατί βλέπουν ότι ο λίγος χρόνος που τους δίνω είναι γεμάτος αγάπη και όχι ενοχές*».

Οι συνάδελφοι παρατηρούν τα πάντα – πώς μιλάμε, πώς ντυνόμαστε, αν θυμώνουμε ακόμη και το τι τρώμε!

Σε συζητήσεις που αφορούν την εκκλησία και ιδίως τα λάθη των κληρικών, οι συνάδελφοι πολλές φορές γίνονται επιθετικοί. Εκεί καλούμαστε να απαντήσουμε με πραότητα, χωρίς δασκαλίστικο ύφος, αλλά και χωρίς να κρυβόμαστε, με θάρρος και τόλμη. Σε τέτοιους είδους συζητήσεις όταν συνάδελφοι ήταν ιδιαίτερα επικριτικοί για κάποιους ιερείς που έπεσαν σε κάποια σφάλματα απαντούσα: «*Εσύ, κύριε τάδε, δεν κάνεις λάθη; Ή στο επάγγελμά μας δεν έχουν παρατηρηθεί δάσκαλοι που να έχουν πέσει σε σοβαρά παραπτώματα; Γιατί λοιπόν να κρίνουμε τον ιερέα, ο οποίος δεν παύει να είναι άνθρωπος που πέφτει και αυτός σε σφάλματα;*».

Πολλές φορές η ιδιότητά μας ως πρεσβυτέρα δημιουργεί κάποια προβλήματα στον εργασιακό μας χώρο. Συχνά, μας θεωρούν ανύπαρκτες ή χωρίς πρωτοβουλία και

δυναμισμό, με αποτέλεσμα όταν εμείς τους διαψεύσουμε να προκαλείται κάποια απόσταση μεταξύ μας. Επειδή σε κάποια ζητήματα ήμουν κάθετη και αποφασιστική, βρέθηκα απέναντι στον διευθυντή της εκπαίδευσης όλης της Ανατολικής Θεσσαλονίκης. Εδώ θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ σε ένα περιστατικό που μου συνέβη, πριν κάποια χρόνια και έχει μείνει χαραγμένο στη μνήμη μου.

Ήμουν σ' ένα νηπιαγωγείο απέναντι από την ενορία που υπηρετούσε ο π. Ιάκωβος στην Τριανδρία. Την τσικνοπέμπτη δεν επιθυμούσα να γίνει γιορτή καρναβαλιών, καθώς δεν ήμουν υποχρεωμένη. Αυτό έφερε σύγχυση ανάμεσα σε εμένα και την συνάδελφο, που ήταν υπεύθυνη για το διπλανό τμήμα, με αποτέλεσμα να βάλει έναν γονέα να μου κάνει προφορική καταγγελία. Έτσι, λοιπόν, βρέθηκα υπόλογη απέναντι σ' έναν διευθυντή, ο οποίος μάλιστα μαζί με άλλους τρεις, σε ένα γραφείο της πρωτοβάθμιας με απείλησαν ότι αν δεν συμμορφωθώ θα τεθώ σε διαθεσιμότητα. Την ώρα που μου τα έλεγε αυτά ο διευθυντής, είχα μπροστά μου μια μικρή πλαστικοποιημένη εικόνα της Παναγίας της Πορταϊτίσσας και προσπαθούσα να συγκρατήσω τα δάκρυα και τον θυμό μου για όλα όσα είχαν γίνει. Ποιος ήταν ο επίλογος από όλη την κατάσταση; Οι γονείς πήραν το μέρος μου και αφού κάναμε ένα χαρτί που συνέταξε ο αδελφός μου, που είναι δικηγόρος, το πήγαν στην διεύθυνση και είπαν ότι δεν έχουμε κανένα παράπονο και ότι δεν μας πειράζει που δεν κάναμε γιορτή καρναβαλιών. Ο προϊστάμενος τα έχασε. Πρώτη φορά στα τόσα χρόνια είπε ,μου έτυχε τέτοια περίπτωση να υπερασπιστούν γονείς τη δασκάλα τους. *(Και η αλήθεια είναι πως με τους γονείς η σχέση μου ήταν άριστη.)*

Αυτό το περιστατικό, ήθελα να το μοιραστώ μαζί σας, γιατί διαπίστωσα, μετά από χρόνια ότι αυτό που τελικά δημιούργησε τα προβλήματα στην εργασία μου ,ήταν η ιερατική μου ιδιότητα ως πρεσβυτέρα.

Πολλές φορές, μετά από πολλές δυσκολίες στην εργασία μου είχα σκεφτεί να τα παρατήσω. Μου έμεινε όμως στην σκέψη τα λόγια της μητέρας μου που μου έλεγε: «Και μόνο που μαθαίνεις στα παιδάκια να κάνουν το σταυρό τους και την προσευχή τους δεν χρειάζεται για τίποτα άλλο να ανησυχείς.» και η αλήθεια είναι ότι τα λόγια της επιβεβαιώθηκαν αρκετές φορές στην πορεία μου ως εκπαιδευτικός. Είχαμε ένα Συριάκι

μια χρονιά σε ένα σχολείο του Κιλκίς, που δεν το επέβαλα να κάνει το σταυρό του και αυτό, επειδή έβλεπε τα άλλα παιδιά, το έκανε τόσο ωραία και συμμετείχε στην προσευχή, που ήταν παράδειγμα για μένα.

Τέλος, θα αναφερθώ στον ρόλο της πρεσβυτέρας στην **ενορία**. Η πρεσβυτέρα αποτελεί την «**πνευματική μητέρα**» της ενορίας, προσφέροντας παρηγοριά, οργάνωση και φιλανθρωπία με τρόπο αθόρυβο και ανιδιοτελή. Η σύγχρονη εποχή απαιτεί από εμάς, να είμαστε ταυτόχρονα παραδοσιακές και σύγχρονες. Το μυστικό μας, δεν βρίσκεται στην τελειότητα, αλλά στην αυθεντικότητα. Ας μην φοβόμαστε να δείξουμε την ανθρώπινη πλευρά μας. Η ενορία δεν χρειάζεται μια αγιογραφία που κινείται, αλλά έναν αληθινό άνθρωπο.

Η πρεσβυτέρα διακονεί τον Χριστό μέσα από την φροντίδα του ιερέα. Αν ο ιερέας είναι αναπαυμένος στο σπίτι του, μπορεί να αποδώσει καλύτερα στο θυσιαστήριο και το ποίμνιο. Ο άγιος Πορφύριος δίδασκε, ότι η καλή πρεσβυτέρα δεν χρειάζεται να κάνει «κήρυγμα» με λόγια **αλλά με την παρουσία της**. Η σεμνότητα, η πραότητα και η ευγένεια της είναι το καλύτερο κήρυγμα για την ενορία. Θα αναφερθώ στην πρεσβυτέρα Ελισάβετ, του αγίου Ιωάννη της Κρονστάνδης. **Η δική της σιωπή έγινε η δύναμη του συζύγου της.**

Σήμερα, η εκκλησία τιμά την πρεσβυτέρα Ελισάβετ, ως ένα πρόσωπο αυταπάρησης, αναγνωρίζοντας, ότι χωρίς την δική της συγκατάθεση και στήριξη, ο άγιος Ιωάννης της Κρονστάνδης, ίσως να μην είχε φτάσει, σ' αυτά τα μέτρα της αγιότητας.

Στην διάρκεια των 26 χρόνων ιεροσύνης του συζύγου μου ήταν δύσκολος ή ανύπαρκτος ο εκκλησιασμός μας, λόγω διάφορων δυσχερειών της οικογένειας. Έκανα χρόνια να μπορέσω να κάνω Χριστούγεννα ή Πάσχα και προσπαθούσα με τα παιδιά να κάνω το σπίτι μας μια μικρή ενορία. Η ομαδική προσευχή με τα παιδιά με βοήθησε πάρα πολύ να αισθανθώ ότι ήμουν μέσα στην εκκλησία. Ακόμα, να προσθέσω ότι η παρουσία και η συμμετοχή όλης της οικογένειας στην ενορία είναι ένα σιωπηρό κήρυγμα.

Τα βλέμματα όλων είναι στραμμένα πάνω μας, άλλοτε από αγάπη κι ενδιαφέρον κι άλλοτε από περιέργεια και τροφή για σχολιασμό. Γενικά, η οικογένεια του ιερέα έχει ιδιαίτερη θέση στην ενορία. Έχω πολύ ωραίες αναμνήσεις από την ενορία του Αγ. Σπυρίδωνα στην Θεσσαλονίκη. Η αγάπη και η στήριξη που δέχτηκα από εκείνους τους ανθρώπους δεν περιγράφεται.

Όλοι αυτοί οι ρόλοι της πρεσβυτέρας δεν είναι ξεχωριστά κουτάκια. Είναι μια ενιαία ζωή. Η πρεσβυτέρα δεν υποδύεται ρόλους. Μεταμορφώνει την καθημερινότητα σε διακονία. Η επιτυχία της δεν κρίνεται, από το αν πρόλαβε να τα κάνει όλα τέλεια, αλλά από το αν τα κατάφερε, μέσα σ' όλη την βαβούρα της ημέρας, να κρατήσει την καρδιά της ανοιχτή στην αγάπη.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω σε κάθε μια από εμάς: Μην ξεχνάτε να φροντίζετε **και τη δική σας ψυχή. Για να δώσεις φως, πρέπει να έχεις λάδι στο καντήλι σου.** Δεν είμαστε μόνες. Έχουμε την ευλογία να ζούμε δίπλα στο θυσιαστήριο. Ας συνεχίσουμε με ψηλά το κεφάλι και ταπεινή την καρδιά. **Η Παναγία, η Μητέρα όλων μας, ήταν η πρώτη Πρεσβυτέρα.** Στη δική της σκέψη να ακουμπάς την φροντίδα σου.

Αν η σύγχρονη κοινωνία μας, μοιάζει συχνά παγερή και απρόσωπη, η πρεσβυτέρα είναι αυτή που κρατά τη φλόγα της κατ' οίκων εκκλησίας αναμμένη. **Είναι η απόδειξη ότι μια γυναίκα μπορεί να είναι ταυτόχρονα, σύγχρονη και πνευματική, εργαζόμενη και προσευχόμενη, σύζυγος και διακόνισσα.** Ας μην την κρατάμε, λοιπόν, ως μια γυναίκα στο περιθώριο του ράσου, αλλά τον άνθρωπο που κρατά το χέρι του ιερέα, για να μπορεί κι εκείνος να κρατά τα χέρια των πιστών.

Εύχομαι, ο θεός να ευλογεί, να φανερώνονται στην κοινωνία μας πάντοτε, **λαμπρές παρουσίες από πρεσβυτέρες, που θα στέκονται αγέρωχες κοντά στον ιερέα σύζυγο τους** και θα εμπνέουν το χριστεπώνυμο του πληρώματος της εκκλησίας μας.

Κλείνω με δύο λόγια προσευχής: **«Αξίωσε με Κύριε να διακονώ το σπίτι Σου με ταπεινότητα, και κάνε την κούρασή μου ανάπαυση στην αγκαλιά σου.»**

Σας ευχαριστώ!